

Nr 255.

Av herr **Hillgård**, om ökat tullskydd för tackjärn och gjutgods därav (icke smidbart).

Vid 1933 års riksdag tillät jag mig i motion (II: 196) föreslå viss höjning av tullen å rör och rördelar. Bevillningsutskottet yttrade i sitt utlåtande nr 58, att då den i motionen ifrågasatta tullhöjningen och även den något lägre tullhöjning, som vid efterforskningar, verkställda genom utskottets försorg, från industriens sida ganska allmänt ansetts såsom erforderlig syntes utskottet innebära en icke obetydlig prissförhöjning och då därtill komme, att utredning saknades angående verkningarna av den i motionen föreslagna omläggningen av principen för tulltaxeringen, utskottet ansåge sig i frågans dåvarande läge böra avstyrka motionen. Emellertid förklarade sig utskottet med hänsyn till den inträdda minskningen i den inhemska produktionen och därmed i antalet arbetstillfällen anse frågan förtjänt av uppmärksamhet från Kungl. Maj:ts sida.

De upplysningar jag kunnat inhämta rörande tillverkningen i Sverige av gjutna rör och rördelar gå i huvudsak ut på följande. Tillverkningen omfattar artiklar, som äro att hänföra till statistiskt nummer 1343, 1344, 1345 och 1342, av sistnämnda nummer i vad det avser rör dock endast sådana med en godstjocklek av 7 millimeter och därunder. Vattenledningsrör, avsedda att nedläggas i marken (kommunernas vattenledningar), hava en godstjocklek av över 7 millimeter. Sådana vattenledningsrör tillverkas icke inom landet. Såvida diametern icke uppgår till 145 millimeter, äro dylika rör (statistiskt nummer 1343) för närvarande belagda med en tull av 1 krona 50 öre per 100 kilogram. Då tullen ju avser att bereda erforderligt skydd åt den inhemska marknaden, har man tänkt sig godstjockleken såsom en lämpligare norm för tullfrihet. I stället för att i gällande tulltaxa tullfrihet gäller för rör och rördelar med en invändig diameter av 145 millimeter eller däröver har i den nyssnämnda motionen nr 196 föreslagits tullfrihet för rör och rördelar med 7 millimeter godstjocklek eller däröver. Därigenom skulle man nämligen vinna å ena sidan behöfligt skydd för den svenska tillverkningen av rör med en invändig diameter, något överstigande 145 millimeter men med en godstjocklek, ej överstigande 7 millimeter, och å andra sidan tullfrihet för rör med mindre diameter än 145 millimeter men med en godstjocklek, överstigande 7 millimeter, vilka senare som nämnt icke tillverkas här i landet. Den föreslagna tulltekniska ändringen innebar således i visst avseende en utsträckning av tullskyddet och i annat avseende en inskränkning däri, i avsikt att vinna bättre anslutning till den faktiskt förefintliga inhemska produktionen. Jag vill särskilt betona, att tullskyddet med godstjockleken som norm allenast komme att omfatta rör inom byggnader men däremot icke rör, som nedläggas i marken.

1929 års tillverkning i Sverige av gjutna rör och rördelar utgjorde cirka 2,500 ton. Med denna tillverkning torde vid de svenska fabrikerna hava sysselsatts cirka 100 man. Huru stor importen under nämnda år var utav rör och rördelar av inom landet tillverkade dimensioner är svårt att exakt angiva, då importstatistiken under statistiskt nummer 1343 omfattar även rör och rördelar med en diameter under 145 millimeter men med en godstjocklek över 7 millimeter, varför hela importsiffran under sagda nummer icke bör vid en jämförelse medtagas, samt vidare importstatistiken under statistiskt nummer 1342 omfattar rör och rördelar med en diameter av 145 millimeter och däröver men med mindre godstjocklek än 7 millimeter. Man torde emellertid komma sanningen ganska nära, om man uppskattar importen under år 1929 av rör och rördelar av de dimensioner, som omfattas av den svenska tillverkningen, till cirka 10,500 ton. För år 1930 kan den inhemska tillverkningen skattas till cirka 1,800 ton och importen till cirka 12,000 ton, vari liksom för år 1929 då inräknats importen under statistiskt nummer 1344 och 1345. Motsvarande siffror för år 1931 kunna uppskattas till respektive 1,600 ton och 12,500 ton samt för år 1932 till respektive 1,000 ton och 8,400 ton.

För år 1933 beräknas hela den svenska tillverkningen till cirka 700 ton, varmed genomsnittligt torde hava sysselsatts endast cirka 25 man. Importen under sagda år torde på grund av byggnadskonflikten hava något nedgått men dock procentuellt i mindre mån än den inhemska produktionen. På grund av den fortsatta dumpingen torde konsumtionsminskningen mera ha gått ut över den egna tillverkningen än över importen. Vad av dessa artiklar tagits från svenska fabriker torde i huvudsak hava inskränkt sig till det som på grund av statliga eller kommunala beställningar föreskrivits skola vara av svensk tillverkning.

Med ledning av import- och tillverkningsciffrorna synes man kunna utgå ifrån, att det normala behovet av de dimensioner, som tillverkas inom landet, utgör cirka 10,000 ton per år. Om hela detta behov skulle tillgodoses genom den inhemska tillverkningen, skulle därmed beredas stadigvarande sysselsättning åt 400—500 arbetare. De svenska fabrikerna skulle tvivelsutan snabbt nog kunna vidtaga sådana anordningar, att de skulle kunna tillgodose hela behovet.

För en rätt förståelse av frågan synes en anmärkning av historisk art böra göras. Gällande tullsatser härröra från en tid, då ingen nämnvärd svensk tillverkning förekom. År 1918 antog kommunaltekniska föreningen standardregler för rör och rördelar, avseende godsprofiler och godstjocklek. De sålunda antagna standardmodellerna benämnas normalrör och normalrördelar. Åtskilliga utländska fabriker lade upp modellserier enligt de antagna reglerna. Under vissa perioder mötte det emellertid svårigheter att genom import tillgodose behovet. De svenska fabrikerna föranledes härav att också lägga upp modellserier enligt kommunaltekniska föreningens standardföreskrifter. Sedermera har genom dumping, så gott

som uteslutande från Tyskland, den nu rådande situationen uppkommit, utmärkt av en betydande nedgång i den svenska produktionen.

Hur hög en tull behöver vara för att bereda effektivt skydd åt en svensk fabrikation av gjutna rör och rördelar är svårt att angiva, då det gäller en sådan konkurrens från utlandet, där försäljningspriserna icke äro baserade på tillverkningskostnaderna utan bero på dumping. Jag håller emellertid före, att en tullsats av 5 kronor per 100 kilogram finge anses väl avvägd. Den är ej så hög, att den ur synpunkten av byggnadskostnadernas begränsning bör kunna föranleda några som helst betänkligheter men den torde dock vara tillräcklig för att en uppblomstring av den svenska fabrikationen kan vara att förvänta. De tillverkningskostnader, varmed de svenska fabrikerna ha att räkna, kunna angivas ungefär sålunda:

smält järn, rinnande ur ugn, inkl. kärnsand	8.0 öre per kg.
direkta arbetslöner	7.4 » » »
frakt till Stockholm, genomsnittligt	2.0 » » »
	17.4 öre per kg.

Detta motsvarar ungefär det pris, vartill tyska rör och rördelar under år 1933 sålts förtullade och fritt å kaj samt i vissa fall fritt å lager i Stockholm. Till nyssnämnda tillverkningskostnad komma fasta och rörliga omkostnader. Sätter man dessa till 5 öre per kilogram, skulle tullen ungefär motsvara dessa omkostnader. Beträffande rördelar med en godstjocklek, överstigande 7 millimeter, har den svenska fabrikationen kunnat väl hävda sig; importen av sådana är helt obetydlig. Nuvarande tullskydd får därför anses tillräckligt i vad gäller sådana rördelar.

Vill man uttrycka det sagda i tulltaxans uppställning skulle det kunna ske sålunda:

Rör och rördelar:

med en godstjocklek över 7 millimeter:

oarbetade:

rör	fria
rördelar, per 100 kilogram	kronor 1:50

bearbetade:

rör och rördelar	» 2:50

med en godstjocklek av 7 millimeter och därunder, härunder

inbegripna utan avseende å godstjockleken alla muffar, flänsar, proppar, huvar samt andra på liknande sätt formade rördelar:

oarbetade, per 100 kilogram	kronor 5:—
bearbetade	» 6:—

Brandposter, tackjärnsbrunnar och sifoner samt slussventiler » 6:—

Anm. till nr:is 1342—1345:

Såsom bearbetning anses all bearbetning med skärande verktyg, dock icke avlägsnande av göt och grader eller undersökning av godsets telfrihet. Såsom bearbetning anses därjämte all emaljering, förnickling, galvanisering och all annan ytbehandling med undantag av oljning, målning och asfaltering.

Emellertid är det givetvis vida mer angeläget, att en tullhöjning överhuvud kommer till stånd, än att önskemålet beträffande omläggning av tulltaxeringen vinner beaktande. Då det vore att beklaga, om sistnämnda fråga skulle ånyo fördröja den mera angelägna tullhöjningen, tillåter jag mig föreslå

sådan ändring i gällande tulltaxas avdelning XV A. I., omfattande tackjärn och gjutgoods därav (icke smidbart), att tullen för under n:ris 732 och 733 upptagna varuslag höjes med 3 kronor 50 öre per 100 kilogram till respektive 5 och 6 kronor per 100 kilogram.

Stockholm den 23 januari 1934.

Karl Hillgård.